

จิตวิวัฒน์

อนาคตของมนุษยชาติอยู่ที่การมีจิตใหญ่

ร่างกายของมนุษย์จะไม่มีอะไรเปลี่ยนแปลงไปอีกมากนัก เมื่อแสนปีที่แล้วเป็นอย่างใด เด็วนี้ก็ยังเป็นอย่างนั้น และอีกแสนปีข้างหน้าก็คงจะเป็นคล้ายๆ อย่างปัจจุบัน แต่จิตของมนุษย์ยังจะวิวัฒน์หรือเติบโตใหญ่ได้อีกมาก อนาคตของมนุษยชาติอยู่ที่การมีจิตใหญ่ จิตของมนุษย์มีขนาดแตกต่างกันได้มาก เช่น ระหว่างจิตของโจรกับจิตของพระพุทธเจ้า

จิตเล็ก คือความรู้สึกนึกคิดแคบๆ ไม่รู้เห็นทั้งหมด ติดอยู่ในความคับแคบในตัวเอง ขัดแย้งกับธรรมชาติ เพราะธรรมชาติมันใหญ่ เมื่อจิตเล็กจึงขัดแย้งกับธรรมชาติ เกิดความบีบคั้น เกิดความติดขัด เกิดความทุกข์ และก่อทุกข์ โลกวิฤตเพราะมนุษย์มีจิตเล็ก

อัลเบิร์ต ไอน์สไตน์ กล่าวว่า “ถ้ามนุษยชาติจะอยู่รอดได้ ต้องการวิถีคิดใหม่โดยสิ้นเชิง” (“We shall require a substantially new manner of thinking if mankind is to survive.”)

ท่านทะไลลามะ ตรัสว่า อนาคตของมนุษยชาติอยู่ที่ **การปฏิวัติจิต** (Spiritual Revolution)

โกรฟ, ลาซโล และ รัสเซล (Grof, Laszlo, and Russell) กล่าวว่า ทางรอดจากวิฤตปัจจุบันคือ “**การปฏิวัติจิตสำนึก**” (Consciousness Revolution)

จิตใหญ่ หรือ **จิตสำนึกใหม่** (New Consciousness) หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดที่มีปริมาณกว้างขวาง เข้าถึงความเป็นทั้งหมด หรือความเป็นหนึ่งเดียวของธรรมชาติ หลุดพ้นจากความบีบคั้นจากความคับแคบ เป็นอิสระ มีความสุข เกิดมิตรภาพอันไพศาล รักเพื่อนมนุษย์ และรักธรรมชาติทั้งหมด

นักบินอวกาศอเมริกัน ชื่อ เอ็ดการ์ มิทเชล ยืนอยู่บนดวงจันทร์มองมาเห็นโลกทั้งใบ การเห็นความเป็นหนึ่งเดียวของโลกทั้งหมด ทำให้จิตของเขาเปลี่ยนไปโดยสิ้นเชิง เอ็ดการ์ มิทเชล กล่าวว่า “**ผมกลับมาয়ังโลก กลายเป็นคนที่เปลี่ยนไปโดยสิ้นเชิง**” (“I came back to Earth a totally changed man.”) เกิดความรักต่อเพื่อนมนุษย์และธรรมชาติทั้งหมด นี่เป็นตัวอย่างของการเกิดจิตสำนึกใหม่ หรือการปฏิวัติจิตสำนึก จากจิตเล็กเป็นจิตใหญ่ที่เข้าถึงความเป็นหนึ่งเดียวของสรรพสิ่ง เอ็ดการ์ มิทเชล ได้ตั้งสถาบันชื่อ Institute of Noetic Science (IONS) ที่แคลิฟอร์เนีย อันเป็นสถาบันที่ศึกษาค้นคว้าและเผยแพร่เกี่ยวกับจิตสำนึกใหม่ และได้รับความนิยมมากขึ้นเรื่อยๆ เพราะผู้คนในโลกต่างตระหนักกันมากขึ้นทุกทีว่า จิตสำนึกที่คับแคบก่อให้เกิดความทุกข์ ความขัดแย้ง และวิฤตการณ์ในปัจจุบัน จิตสำนึกใหม่อันเป็นจิตใหญ่ก่อให้เกิดความเป็นอิสระ ความสุข และมิตรภาพอันไพศาล ทำให้ได้ประสบความสำเร็จ จนรู้ว่าถ้าเข้าถึงความจริงจะเจอความงาม ถ้ายังไม่เจอความงาม แปลว่ายังเข้าไม่ถึงความจริง

การมีจิตใหญ่ จึงเป็นไปเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ ทั้งระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ และระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ

มนุษย์ได้ค้นพบวิธีการอันหลากหลายในการเกิดจิตสำนึกใหม่ เช่นการเข้าถึงธรรมชาติ จากการศึกษาจักรวาล จากการทำงาน จากศิลปะ จากกระบวนการชุมชน จากการเจริญสติ จากการเจริญความเมตตา ฯลฯ มีหนังสือและสื่อในรูปแบบมากมายทั่วโลกที่ว่าด้วยการเกิดจิตสำนึกใหม่

มีคนไทยกลุ่มหนึ่งรวมตัวกันศึกษาเรื่องจิตวิวัฒน์ หรือการเกิดจิตสำนึกใหม่ หรือจิตใหญ่ โดยศึกษาค้นคว้าจากแหล่งต่างๆ รวมทั้งจากการปฏิบัติของตัวเองด้วย เพื่อนำความรู้ที่ได้ไปส่งต่อไปให้เพื่อนคนไทย บุคคลคณะนี้มีรายนามดังต่อไปนี้

๑. พระไพศาล วิสาโล
๒. ศ.นพ.ประสาน ต่างใจ
๓. ศ.นพ.ประเวศ วะสี
๔. ดร.เอกวิทย์ ณ ถลาง
๕. ศ.สุมน อมรวิวัฒน์
๖. ศ.นพ.อุดมศิลป์ ศรีแสงนาม
๗. คุณ David J. Spillane
๘. ดร.อาจอง ชุมสาย ณ อยุธยา
๙. ผศ.ดร.จุมพล พูลภัทรชีวิน
๑๐. ดร.นพ.โกมาตร จึงเสถียรทรัพย์
๑๑. คุณวิศิษฐ์ วังวิญญู
๑๒. นพ.วิธาน ฐานะวุฑฒิ
๑๓. ดร.จารุพรรณ กุลดิลก
๑๔. คุณสุภชัย พงศ์ภคเชิธร
๑๕. ดร.สรยุทธ รัตนพจนารถ

มี ดร.นพ.โกมาตร จึงเสถียรทรัพย์ เป็นประธาน และ ดร.สรยุทธ รัตนพจนารถ เป็นผู้ประสานงาน โครงการนี้ได้รับการสนับสนุนจาก สสส. (สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ) บัดนี้มีข้อตกลงระหว่างหนังสือพิมพ์ มติชน และกลุ่มจิตวิวัฒน์ ว่าจะมีการตีพิมพ์บทความจากสมาชิกของกลุ่ม สัปดาห์ละครั้งติดต่อกันไป นอกจากนั้น ถ้าหากสาธารณะมีความสนใจ ทางกลุ่มก็ยินดีไปร่วมในการปาฐกถาหรืออภิปรายเป็นครั้งคราว

จะเป็นการดียิ่งยิ่ง ถ้าในแต่ละจังหวัดมีการรวมตัวของผู้ที่สนใจในเรื่องจิตสำนึกใหม่ จะเรียกว่า กลุ่มจิตวิวัฒน์จังหวัด หรือชื่อใดอื่นก็ตาม เพื่อศึกษาค้นคว้าเผยแพร่การพัฒนาจิตให้สูงขึ้น เพื่อการเกิดขึ้นแห่งสันติวัฒนธรรม ดังที่มีเกิดขึ้นแล้วในบางจังหวัด เช่น เชียงราย และแพร่ เป็นต้น กลุ่มจิตวิวัฒน์มีความยินดีที่จะส่งเสริมและร่วมมือกับกลุ่มจิตวิวัฒน์ที่จะเกิดขึ้น ณ ที่ต่างๆ จนเกิดเป็นเครือข่ายแห่งการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ขยายตัวไปทั่วประเทศ

จิตวิวัฒน์ทำให้เกิดสุข

เป็นความสุขที่ราคาถูก – Happiness at low cost
เมื่อราคาถูกลงจึงเป็นไปได้สำหรับทุกคน

ประเวศ วะสี
กลุ่มจิตวิวัฒน์
๑๕ มีนาคม ๒๕๕๗

โครงการจิตวิวัฒน์ มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์
สนับสนุนโดย สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)
NewConsciousness@thainhf.org

ตีพิมพ์ใน มติชนรายวัน วันศุกร์ที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๕๗